



KORRALDUS

10. detsember 2020 nr 440

**Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud
meetmed ja piirangud“ muutmine**

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 sissejuhatava lauseosa ja lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõike 2 punkti 2, lõike 5 punkte 2 ja 3 ning lõiget 8:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ järgmiselt:

1) sõnastada korralduse preambul järgmiselt:

„Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 sissejuhatava lauseosa ja lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõike 2 punkti 2, lõike 5 punkte 2 ja 3 ning lõiget 8 kehtestada järgmised piirangud:“;

2) täiendada korraldust punktidega 20⁴–20¹⁰ järgmises sõnastuses:

„20⁴. Alates 14. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) on välistingimustes ja sisetingimustes lubatud sportimine ja treenimine, kui on täidetud järgmised tingimused:

1) siseruumides on tagatud kontaktivaba individuaaltegevus ja individuaaltreening, sealhulgas koos juhendajaga;

2) välistingimustes on tagatud osalejate arv rühmas kuni 10 inimest ning tagatud peab olema, et kokku ei puututa teiste rühmadega;

3) koos viibida ja liikuda võivad kuni kaks isikut, hoides teistega vähemalt kahemeetrist vahemaad, välja arvatud koos liikuvad või viibivad perekonnad või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole mõistlikult võimalik tagada;

4) siseruumides kantakse maski. Nimetatud kohustus ei laiene alla 12-aastastele lastele või juhul, kui maski kandmine ei ole tervislikel põhjustel, töö või tegevuse iseloomu tõttu või muid olulisi põhjuseid arvestades võimalik;

5) ühiskasutatavad esemed desinfitseeritakse pärast igakordset kasutamist;

6) teenuse osutaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmise Terviseameti juhiste kohaselt.

Piirangut ei kohaldata spordialaliidu võistlussüsteemis toimuvale professionaalsele sporditegevusele, sealhulgas Eesti täiskasvanute ja noorte koondiste liikmetele ja kandidaatidele ning võistkondlike alade meistriliigade mängijatele, riigi sõjalise kaitsega ja siseturvalisusega seotud tegevustele ning puudega isikute tegevustele.

20⁵. Alates 14. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) ei ole spordi- ja liikumisüritused lubatud.

20⁶. Alates 14. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) on spordivõistlused lubatud ainult siis, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) spordivõistlustel osalevad ainult spordialaliidu võistlussüsteemis osalevad meistriliiga võistkonnad, professionaalsed sportlased ning Eesti täiskasvanute ja noorte koondiste liikmed ja kandidaadid;
- 2) pealtvaatajad ei ole lubatud;
- 3) koos viibida ja liikuda võivad kuni kaks isikut, hoides teistega vähemalt kahemeetrist vahemaad, piirangut ei kohaldata võistlejatele ning kui nimetatud tingimusi ei ole mõistlikult võimalik tagada;
- 4) siseruumides kantakse maski. Nimetatud kohustus ei laiene alla 12-aastastele lastele või juhul, kui maski kandmine ei ole tervislikel põhjustel või tegevuse iseloomu tõttu või muid olulisi põhjuseid arvestades võimalik;
- 5) võistluse korraldaja tagab siseruumi kuni 50% täituvuse ja osalejate arvu kuni 250 inimest;
- 6) võistluse korraldaja tagab õues osalejate arvu kuni 500 inimest;
- 7) võistluse korraldaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu;
- 8) võistluse korraldaja tagab desinfitseerimisnõuete täitmise Terviseameti juhiste kohaselt.

20⁷. Alates 14. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) on noorsootöö, huvitegevus, huviharidus, täienduskoolitus ja täiendõpe lubatud ainult siis, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) huviharidus ja huvitegevus siseruumides on lubatud, kui on tagatud kontaktivaba individuaaltegevus ja individuaaltreening, sealhulgas koos juhendajaga;
- 2) huviharidus ja huvitegevus välistingimustes on lubatud, kui tagatud on osalejate arv rühmas kuni 10 inimest, ning tagatud peab olema, et kokku ei puututa teiste rühmadega;
- 3) noorsootöö, täienduskoolitus ja täiendõpe on siseruumides ja välistingimustes lubatud, kui on tagatud kontaktivaba individuaaltegevus ja individuaaltreening, sealhulgas koos juhendajaga;
- 4) koos viibida ja liikuda võivad kuni kaks isikut, hoides teistega vähemalt kahemeetrist vahemaad, välja arvatud koos liikuvad või viibivad perekonnad või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole mõistlikult võimalik tagada;
- 5) siseruumides kantakse maski. Nimetatud kohustus ei laiene alla 12-aastastele lastele või juhul, kui maski kandmine ei ole tervislikel põhjustel või tegevuse iseloomu tõttu või muid olulisi põhjuseid arvestades võimalik;
- 6) ühiskasutatavad esemed desinfitseeritakse pärast igakordset kasutamist;
- 7) teenuse osutaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmise Terviseameti juhiste kohaselt.

Piirangut ei kohaldata riigi sõjalise kaitsega ja siseturvalisusega seotud tegevustele ning puudega isikute tegevustele. Punktis nimetatud tingimusi ei kohaldata Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskusele.

20⁸. Alates 14. detsembrist 2020. a kuni 31. detsembrini 2020. a (kaasa arvatud) kehtestatakse liikumisvabaduse piirang haridusasutustes järgmiselt:

- 1) õppijad ei või viibida ja liikuda üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste ja rakenduskõrgkoolide ning ülikoolide õppehoonetes, milleks loetakse vaid õppetegevuseks kasutatavaid ruume;
- 2) alapunktis 1 sätestatud ei kohaldata, kui õppijad vajavad hariduslikke tugiteenuseid või õpetaja hinnangul konsultatsioone õpitulemuste saavutamiseks või sooritavad praktilist õpet, eksameid või teste või osalevad olümpiaadidel;
- 3) alapunktis 2 sätestatud juhul võivad koos viibida ja liikuda kuni kaks isikut, hoides teistega vähemalt kahemeetrist vahemaad, välja arvatud juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole mõistlikult võimalik tagada;

4) siseruumis kantakse maski. Nimetatud kohustus ei laiene alla 12-aastastele lastele või juhul, kui maski kandmine ei ole tervislikel põhjustel või tegevuse iseloomu tõttu või muid olulisi põhjuseid arvestades võimalik;

5) tagatud on desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine Terviseameti juhiste kohaselt.

Punktis nimetatud tingimusi ei kohaldata koolidele, kus enamik õpilasi on tõhustatud või eritoel, koolieelsetele lasteasutustele ja puudega isikute tegevustele.

20⁹. Alates 12. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) kohaldatakse Ida-Viru maakonnas punktides 8¹–20⁸ sätestatud liikumisvabaduse piiranguid, arvestades käesolevas punktis sätestatud erisusi:

1) isikud ei või viibida ja liikuda meelelahutusteenuse osutamise kohas, majutusteenuse osutamise kohas, muuseumides ja näituseasutustes. Piirangut ei kohaldata teenuse osutamise koha omaniku või tema esindaja, töötajate, hädaabitööde tegemisega seotud isikute ja selle koha majanduslikuks teenindamiseks vajalike isikute suhtes. Lisaks eelnevale ei kohaldata piirangut isikule, kes kasutab majutusteenust tervishoiuteenuste osutamiseks või muude hädaolukorra lahendamiseks vajalike teenuste osutamiseks, samuti isikutele, kes viibivad majutusasutuses kohaliku omavalitsuse või muu riigiasutuse poolt majutatuna kohaliku omavalitsuse või muu riigiasutuse teenuse saamiseks, samuti ei kohaldata piirangut haridusasutuste õpilaskodudes ning COVID-19 positiivsetele isikutele ning viimaste lähikontaktsetele karantiini läbimiseks;

2) isikud ei või viibida ja liikuda avalikuks kasutamiseks mõeldud spordiklubides ja muudes spordiobjektides, saunades, spaades, basseinides, veekeskustes ja ujulates. Piirangut ei kohaldata teenuse osutamise koha omaniku või tema esindaja, töötajate, hädaabitööde tegemisega seotud isikute ja selle koha majanduslikuks teenindamiseks vajalike isikute suhtes, spordialaliidu võistlussüsteemis toimuvale professionaalsele sporditegevusele, sealhulgas Eesti täiskasvanute ja noorte koondiste liikmetele ja kandidaatidele ning võistkondlike alade meistriliigade mängijatele, riigi sõjalise kaitsega ja siseturvalisusega seotud tegevustele ning puudega isikute tegevustele;

3) isikud ei või viibida ja liikuda toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalides, välja arvatud toidu kaasa ostmiseks või kuller- ja veeteenuse osutamiseks. Piirangut ei kohaldata teenuse osutamise koha omaniku või tema esindaja, töötajate, hädaabitööde tegemisega seotud isikute ja selle koha majanduslikuks teenindamiseks vajalike isikute suhtes;

4) statsionaarse istekohaga ja statsionaarse istekohata avalikud koosolekud, avalikud üritused, sealhulgas konverentsid, teatrietendused, kontserdid ja kinoseansid nii siseruumides kui ka õues ei ole lubatud;

5) avalikud jumalateenistused ja teised avalikud usulised talitused, kus on isikutele ettenähtud alal tagatud statsionaarne istekoht, võivad toimuda punktis 11 nimetatud tingimustel, statsionaarsete istekohtadeta avalikud jumalateenistused ja teised avalikud usulised talitused võivad toimuda punktis 16 nimetatud tingimustel;

6) noorsootöö, huvitegevus, huviharidus, täienduskoolitus ja täiendõpe on lubatud, kui on tagatud kontaktivaba individuaaltegevus ja individuaaltreening, sealhulgas koos juhendajaga. Piirangut ei kohaldata riigi sõjalise kaitsega ja siseturvalisusega seotud tegevustele ning puudega isikute tegevustele;

7) sportimine ja treenimine avalikes siseruumides ei ole lubatud. Välistingimustes on lubatud sportimine ja treenimine, kui on tagatud kontaktivaba individuaaltegevus ja individuaaltreening, sealhulgas koos juhendajaga.

Käesolevas alapunktis sätestatud piirangut ei kohaldata spordialaliidu võistlussüsteemis toimuvale professionaalsele sporditegevusele, sealhulgas Eesti täiskasvanute ja noorte koondiste liikmetele ja kandidaatidele ning võistkondlike alade meistriliigade mängijatele, riigi sõjalise kaitsega ja siseturvalisusega seotud tegevustele ning puudega isikute tegevustele.

20¹⁰. Punkti 20⁹ alapunktis 1 nimetatud piirangu jõustumise ajal majutusteenuse osutamise kohas viibivad kliendid peavad lahkuma majutusteenuse osutamise kohast hiljemalt 13. detsembril 2020. a.“.

2. Korraldus jõustub 12. detsembril 2020. a.

3. Korraldus avaldada Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 28 lõige 1 sätestab igaühe õiguse tervise kaitsele. Praegusel juhul on põhiõiguse kaitsealas erinevad väärtused. Esiteks inimeste õigus nende tervise kaitsele seeläbi, et riik teeb kõik võimaliku, et takistada viiruse levikut. Samuti üldine avalik huvi viiruse leviku ja inimeste massilise haigestumise ning tervishoiusüsteemi ülekoormuse vältimiseks. Olukorras, kus teiste inimestega kokkupuutel on suur oht viiruse levikuks, lasub riigil kohustus viia nakkusoht miinimumini, sealhulgas võib selle eesmärgi saavutamiseks sobival viisil piirata isikute kokkupuutumise võimalusi. Arvestada tuleb ka seda, et nakatunute ja surmajuhtumite arv on kogu maailmas, sealhulgas Eestis endiselt tõusutrendis. Haiglaravi vajavate haigestunute arvu tõus võib ohustada tervishoiusüsteemi toimepidevust ja seda väga lühikese aja jooksul.

Põhiseadus näeb ette õigused ja vabadused, mille tagamine on samuti riigi kohustus. Põhiseaduses nimetatud õigusi ja vabadusi on riigil lubatud piirata arvestades õiguse ja vabaduse olemust ning põhiseaduse enda tingimusi. Näiteks on põhiseaduse § 34 kohaselt igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ja nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Põhiseaduse § 19 näeb ette õiguse vabale eneseteostusele, § 31 ettevõtlusvabaduse, § 37 õiguse haridusele jne. COVID-19 haigust põhjustava viiruse leviku tõkestamiseks on õigustatud kohaldada teatud piiranguid. Õigusi ja vabadusi piirates tuleb leida õiglane tasakaal piirangu eesmärgi ning piirangu ulatuse ja mõju vahel. Viiruse tõkestamiseks vajalikke proportsionaalseid piiranguid õigustavad eelnimetatud kaalukad eesmärgid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõigete 2, 5 ja 6 alusel ning arvestades lõiget 8 võib Vabariigi Valitsus kehtestada nakkushaiguse tõrjeks vajalikke abinõusid siis, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatavate meetmete ja piirangute kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Selleks peavad olema täidetud järgmised eeltingimused: tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse või uudse ohtliku nakkushaigusega, Vabariigi Valitsus on Terviseametilt saanud teabe ja soovitusel maskikohustuse kohta epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel, abinõu (kohustus või piirang) on viiruse leviku tõkestamiseks vältimatult vajalik ehk see peab olema proportsionaalne ja otstarbekas nõue, abinõu on ajutine ehk ajaliselt piiritletud ning see toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud. Piirangute eesmärk on vähendada isikutevahelisi kontakte ning vältida suuremate hulkade inimeste koosviibimist ja seeläbi viiruse levimist.

9. detsembri 2020. a seisuga on Eesti COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 viimase 14 päeva nakatumisnäitaja 100 000 elaniku kohta 414,98. Viimase ööpäevaga lisandus 5699 testi tulemust, nendest 547 ehk 9,6% olid positiivsed. Haiglaravil on 264 patsienti, juhitalval hingamisel on 13 patsienti. Ööpäeva jooksul lisandus kaks surmajuhumit. Kokku on Eestis koroonaviiruse tagajärjel surnud 139 inimest.

Viiruse levik on kõige laialdasem Ida-Viru maakonnas. Ida-Viru maakonna viimase 14 päeva haigestumus 100 000 elaniku kohta on 1011,48, mis on üle kahe korra suurem nakkuse leviku ulatuse poolest järgmise Harju maakonna omast, mis on 458,82. Terviseameti Ida regioonis on viimasel 14 päeval (24.11–08.12.2020) registreeritud kokku 1358 COVID-19 juhtumit.

Korralduses ette nähtud piirangud on vajalikud, kuna koroonaviiruse SARS-CoV-2 levik Eestis on kiiresti kasvanud Ida-Viru, Harju ja Tartu maakonnas, kus 8. detsembri 2020. a seisuga on viimase nädalaga nakatumine suurenenud vastavalt 25, 14 ja 16 protsenti. Samuti on haigestumus kasvanud Eestis tervikuna – võrreldes eelneva nädalaga on Eesti haigestumus kasvanud 17%.

Kui septembris-oktoobris levis haigus rohkem nooremaealiste hulgas, siis nende kaudu on nakkus kandunud ka vanemaelaste hulka. Viimasest tulenevalt on hüppeliselt tõusnud haiglaravi vajavate isikute hulk ning COVID-19-st tingitud surmade hulk. Novembris registreeriti Eestis 47 surma, neist enam kui pooled ehk 25 registreeriti 48. nädalal. Võrreldes oktoobriga (6 surma) tõusis novembris surmade arv ligi kaheksa korda.

Haigestumuse kasvu foonil on märgatavalt suurenenud ka teadmata nakatumispaigaga nakatunute osakaal. Terviseameti andmete kohaselt on 49. nädalal nakatumised toimunud 36% (896) juhtudel teadmata kohas, perekonnas 25% (624) juhtudel, 12,2% (303) juhtudel tööl ning 8,8% (217) juhtudel muu kontakti kaudu haigega, mille alla loetakse kontakte huviringis, üritusel, sõpruskonnas, elukohas, trennis, koguduses. Lisaks toimus haiglas ning hoolekandeesutustes 200 nakatumist, õppeasutustes 100 nakatumist, välismaalt toodi nakkus sisse 73 korral ning Kaitseväes toimus 35 nakatumist.

Seetõttu on nõuete kehtestamine tõhus ning proportsionaalne meede rahvatervise kaitseks. Põhjendused meetmete ja piirangute kehtestamise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Ida-Viru Keskhaiglas on 9. detsembri 2020. a seisuga ravil 57 COVID-19 patsienti, võrdluseks Lääne-Tallinna Keskhaiglas 59 ja Tartu Ülikooli Kliinikumis 34 patsienti, ning alates 3. detsembrist 2020. a on alustatud Ida-Viru maakonna patsientide suunamist vajaduse korral Tartu Ülikooli Kliinikumi.

9. detsembri 2020. a seisuga on COVID-19 voodihõive kriitiline (üle 60%) Tartu Ülikooli Kliinikumis (60%), Ida-Tallinna Keskhaiglas (62%), Põhja-Eesti Regionaalhaiglas (69%), Lääne-Tallinna Keskhaiglas (83%), Ida-Viru Keskhaiglas (85%), Narva Haiglas (95%).

Tervishoiu- ja hoolekandesüsteemile paneb suurema surve 65-aastaste ja vanemate nakatunute osakaalu tõus. Hospitaliseeritud inimeste keskmine vanus on 66 aastat ning 65-aastaste ja vanemate inimeste osakaal haigestunute hulgas on 14%, haiglaravil viibijatest moodustavad nad 70%.

Lisaks on tõusnud hoolekandeesutustes nakatumine. Viimase 14 päeva jooksul on tuvastatud 9 hoolekandeesutuse kollet, millest näiteks Sillamäel on 2 hoolekandeesutuse koldes 9. detsembril

2020. a seisuga 43 nakatunut (sh personal), Kohtla-Järve Vanurite Hooldekodu koldes 27 isikut (sh personal), Lõuna regiooni 4 hooldekodus on 146 nakatunut (sh personal), Lääne maakonnas hooldekodus 14 isikut, Põhja regioonis 16 isikut.

Kokku on 48. nädalal nakatunud hoolekandeesutustes 25 klienti ning 6 töötajat ning 49. nädalal 172 klienti ja 42 töötajat.

Piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikontakti nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib kiiremini siseruumides ning riskirühmadel (sh vanemaealistel) on suurem risk haiguse raskekujuliseks kulgemiseks, tüsistusteks ning haiglaravi vajaduseks.

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldusega nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks kehtestatud erinevad liikumisvabaduse piirangud. Piirangute kehtestamisel on arvestatud, et neid rakendades oleks inimestel võimalik suurel määral jätkata oma tavapärase eluga.

Käesoleva aasta septembri lõpus, kui koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatavasse COVID-19 haigusesse nakatumine hakkas kiiresti kasvama, muutis Vabariigi Valitsus viiruse leviku tõkestamiseks varasemaid piiranguid ja vähendas alates 29. septembrist 2020. a avalikel koosolekutel ja avalikel üritustel osalejate ja spordivõistlustel siseruumides osalejate arvu 1500 osalejalt 750 osalejale.

Koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku jätkuva kiire kasvu tõttu kehtestas Vabariigi Valitsus alates 16. novembrist 2020. a lisapiirangud klientide viibimisele ja liikumisele kaupluses, kaubanduskeskuste üldkasutatavates ruumides, toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalides, meelelahutusteenuse osutamise kohas ning avalikel koosolekutel ja avalikel üritustel, kus on osalejatele ette nähtud statsionaarne istekoht, väljaspool eelnimetatud ala. Nimetatud kohtades nähti ette koos liikuvate ja viibivate inimeste piirarv, olenevalt kohast kas kuni kaks või kuni kümme inimest üheskoos, ning nende kohustus hoida teiste inimestega vähemalt kahemeetrist vahemaad. Samuti nähti ette uus piirang, mille kohaselt kliendid ei tohi toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalides ja meelelahutusteenuse osutamise kohas viibida ajavahemikus kella 00.00 kuni 06.00. Kõikide nimetatud piirangute kohaldamisel nähti ka ette juhud, kui piirangut ei kohaldata. Vabariigi Valitsus kehtestas 23. novembri 2020. a korraldusega lisapiirangud, nähes ette üldise maski kandmise kohustuse kõikides avalikes siseruumides ning nn 2+2 reegli avalikes siseruumides liikumiseks ja viibimiseks. Samuti vähendati avalikel üritustel osaleda lubatud isikute arvu selliselt, et siseruumides toimuvatel üritustel, kus osalejatele on tagatud statsionaarne istekoht, on lubatud osaleda kuni 400 inimesel, teistel siseruumides toimuvatel üritustel võib osaleda kuni 250 inimest. Õues toimuvatel üritustel võib osaleda kuni 500 inimest. Võttes arvesse viiruse laialdast levikut Harju ja Ida-Viru maakonnas, kehtestas Vabariigi Valitsus juba 23. novembril 2020. a neis maakondades lisapiirangud huvihariduse, huvitegevuse, täiendkoolituse ja täiendõppe läbiviimisele ja sportimisele siseruumides. Samuti kehtestati Harju ja Ida-Viru maakonnas statsionaarsete istekohtadega ruumides toimuvatele tegevustele koos üldise osalejate piirmäära vähendamisega ka ruumi kuni 50% täituvuse piirang.

3. detsembril 2020. a kehtestatud korraldusega muutus alates 5. detsembrist 2020. a kohustuslikuks tagada, et siseruumis asuvate kaupluste müügisaalides, teenuse osutaja

teenindussaalides ning kaubandusettevõtete üldkasutatavates ruumides ei ületaks inimeste arv 50% ruumi täituvusest. Lisaks piirati toitlustusettevõtete ja meelelahutusasutuste lahtiolekuaega kuni kella 22.00-ni senise kella 00.00 asemel. Ka statsionaarse istekohata avalikud üritused ning siseruumides toimuvad spordi- ja liikumisüritused peavad lõppema hiljemalt kell 22.00. Arvestades tervishoiualast kriitilist olukorda Ida-Viru maakonnas, piirati korraldusega selles maakonnas siseruumides toimuvat huvitegevust, huviharidust, sportimist, treenimist ning spordi- ja liikumisürituste läbiviimist. Nimetatud tegevused on lubatud individuaalõppena ja individuaaltegevusena. Tegevuse läbiviimisel tuleb lähtuda nn 2+2 reegli järgimisest.

Lisaks on Vabariigi Valitsus alates 25. septembrist 2020. a avaliku korra tagamise huvides peatanud riigis tervikuna alkohoolse joogi jaemüügi õiguse müügikohas, kus on lubatud alkoholi jaemüük kohapeal tarbimiseks, ajavahemikus kella 00.00 kuni 10.00. Nimetatud piirang kehtib kuni 26. jaanuarini 2021. a.

Samuti on SARS-CoV-2 põhjustatavasse COVID-19 haigusesse haigestunud ning tema lähikontaktel Vabariigi Valitsuse korralduste kohaselt kohustus püsida karantiinis ning välisriigist naasmisel kehtivad liikumisvabaduse piirangud.

Vaatamata senistele piirangutele, sealhulgas rangematele piirangutele Ida-Viru maakonnas, ei ole haigestumine koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatavasse COVID-19 haigusesse peatunud, vaid haiguse levik Ida-Viru maakonnas on Terviseameti hinnangul endiselt laialdane ja kiire. Peale üksikisikute haigestumise on viiruse levik tuntavalt mõjutanud tervishoiusüsteemi toimepidavust alates koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse jaoks mõeldud haiglakohtade kriitiliselt vähenenud arvust lõpetades plaanilise ravi kättesaadavusega. Viiruse laialdasel levikul on tuntav negatiivne mõju kogu ühiskonnale (tööturg, ettevõtlus, haridus, vaba eneseteostus jm).

Seetõttu on vältimatult vajalik, et Vabariigi Valitsus rakendaks Ida-Viru maakonnas koroonaviiruse SARS-CoV-2 tõkestamiseks ette nähtud meetmeid ja piiranguid senisest veelgi intensiivsemalt. Arvestades Eesti väiksust ja inimeste liikuvust on suur oht, et viirus levib laialdasemalt ka mujale Eestisse. Seetõttu nähakse korraldusega ette ka lisapiirangud, mida kohaldatakse ajutiselt kogu Eesti territooriumil. Meetmeid ja piiranguid peavad vajalikuks ka Vabariigi Valitsust nõustav teadusnõukoda ja Terviseamet.

Kogu Eestis on alates 14. detsembrist kuni 31. detsembrini 2020. a keelatud viibimine üldhariduskoolides, kutsekoolides, rakenduskõrgkoolides ja ülikoolides. Põhiseaduse § 37 lõike 5 kohaselt on hariduse andmine riigi järelevalve all. Kuigi hariduse võimaldamine on sõltuvalt haridusastmest riigi ja kohaliku omavalitsuse ülesanne, vastutab kvaliteetse hariduse kättesaadavuse eest riik Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu, kes peab tagama tõhusa järelevalve ning õppekorralduse. Haridus- ja Teadusministeeriumi hinnangul on korralduses ette nähtud piirangud haridusasutustele põhjendatud koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks. Juhul, kui haridusasutustes jätkub õppetöö senisel viisil, on suur tõenäosus, et haridusasutustes tunni, loengu, seminari, harjutuse, treeningu vms säilimisel nakatuvad õpilased koolis või kooliteel ning kannavad nakkuse ka edasi teistele sihtrühmadele. Kooli õppekorralduse muutmiseks, näiteks e-õppeks ei pea õppeasutuse pidaja Terviseameti kooskõlastust taotlema ja võib vahetult rakendada käesolevat korraldust. Kontaktõpe võib toimuda hariduslike erivajadustega õpilastele ja lubatud on personaalsed konsultatsioonid, olümpiaadid, praktika, eksamid ja testid. Lasteaiad ja lastehoiud jäävad avatuks.

Alates 14. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) kehtestatakse senisest rangemad nõuded sportimisele ja treenimisele, sealhulgas spordivõistlustele, ning ka

noorsootööle ja nii noorte kui ka täiskasvanute huviharidusele, huvitegevusele, täienduskoolitusele ja täiendõppele. Samuti peatatakse sel ajavahemikul spordi- ja liikumisürituste läbiviimine.

Lubatuks jäävad sisetingimustes üksnes individuaaltegevus, -õpe ja -sport, sh distantsilt pakutavad tegevused. Välistingimustes on lubatud sportimine, treenimine, huvitegevus ja huviharidus kuni 10 inimest rühmas, millele lisandub juhendaja või treener. Piiranguid ei kohaldata professionaalsetele sportlastele, sealhulgas meistriliiga võistkondadele, koondistlastele ja koondise kandidaatidele. Samuti ei kohaldata piiranguid puudega isikutele ning riigi sõjalise kaitsmisega ja siseturvalisuse tagamisega seotud tegevustele.

Võistelda saavad ainult spordialaliidu võistlussüsteemis osalevad meistriliiga võistkonnad, professionaalsed sportlased ning Eesti täiskasvanute ja noorte koondise liikmed ja kandidaadid ning seda ilma pealtvaatajateta.

Ida-Viru maakonnas kehtestatakse ajutised piirangud veelgi ulatuslikumalt. Korraldusega nähakse ette kohad, kus isikud viiruse leviku tõttu alates 12. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) viibida ei tohi, näiteks meelelahutusteenuse osutamise kohad, saunad, spaad, basseinid, muuseumid, majutusteenuse osutamise kohad, spordiklubid, ujulad jts. Samuti nähakse ette kohad, kus isikus tohivad viibida ja liikuda piiratud ulatuses korralduses esitatud tingimustel, näiteks restoranides ja kohvikutes on lubatud toidu kaasamüük. Statsionaarse istekohaga ja statsionaarse istekohata avalikud koosolekud, avalikud üritused, sealhulgas konverentsid, teatrietendused, kontserdid ja kinoseansid nii siseruumides kui ka õues on Ida-Viru maakonnas ajutiselt keelatud. Erand nähakse ette avalikele jumalateenistustele ja usulistele talitustele, võttes arvesse jõuluaga. Huvitegevus ja huviharidus, täienduskoolitus ja täiendõpe on Ida-Viru maakonnas alates 12. detsembrist 2020. a kuni 3. jaanuarini 2021. a (kaasa arvatud) lubatud üksnes individuaaltegevusena, -õppena ja -spordina, sh distantsilt. Sportimine ja treenimine välistingimustes on lubatud individuaalselt.

Lisapiirangud kehtestatakse nii Ida-Viru maakonnas kui ka Eestis tervikuna tähtsajalisena, kui Vabariigi Valitsus ei otsusta viiruse leviku tõttu teisiti.

Kehtestatavate piirangute eesmärk on senisest veelgi tõhusamalt vähendada inimestevahelisi kontakte. Vabariigi Valitsust nõustava teadusnõukoja hinnangul peab COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku peatamiseks nakatumiskordaja olema alla ühe. Nakatumiskordaja ehk R_0 (R-null) näitab seda, mitut inimest üks inimene nakatab. Selleks, et nakatumine vähenema hakkaks, peab see kordaja alla ühe langema. 8. detsembri 2020. a seisuga on nakatumiskordaja üle 1,2. Teadlaste hinnangul on võimalik nakatumiskordajat alandada, kui inimesed suudavad omavahelisi kontakte 20% vähendada ning kui suureneb umbes 10% distantsi hoidmine koos maski kandmisega.

Seega on viiruse leviku tõkestamiseks korralduses ette nähtud meetmed ja piirangud inimestevaheliste kontaktide vähendamiseks põhjendatud ning kogumis teiste meetmete ja piirangutega (nt distantsi hoidmine, käte pesemine, desinfitseerimine, maski kandmine) eesmärgipärased COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku peatamiseks.

Kuna nakatumise tase Eestis püsib kõrge ning on oht, et lisapiiranguteta levib viirus veelgi laialdasemalt üle Eesti, on Vabariigi Valitsuse korralduse täiendamine uute piirangutega vältimatult vajalik. Ilma lisapiiranguteta on ohus ka riigi tervishoiusüsteemi toimepidevus, sealhulgas on hädaolukorra tõttu tekkinud vajadus vähendada tavapärase ambulatoorse arstiabi

osutamist. Ohus on ka muude valdkondade normaalne toimetulek ja avalike teenuste kättesaadavus, nt hariduse kättesaadavus ja õppimine (õpetajate ja õpilaste haigestumine), turvalisus (politseiametnike jt ametnike haigestumine), ühistransport, teenindussektor jm. Piirangud kehtestatakse viiruse leviku tõkestamiseks ning neid leevendatakse, kui olukord seda võimaldab.

Korraldus kehtestatakse kõikide isikute, sealhulgas riskirühma kuuluvate kroonilisi haigusi põdevate isikute, nõrgema immuunsüsteemiga isikute ja vanemaealiste isikute tervise paremaks kaitseks ning tervishoiuteenuse kättesaadavuse tagamiseks kõigile Eesti elanikele.

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb NETS § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Viiruse leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korrakaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Jüri Ratas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär